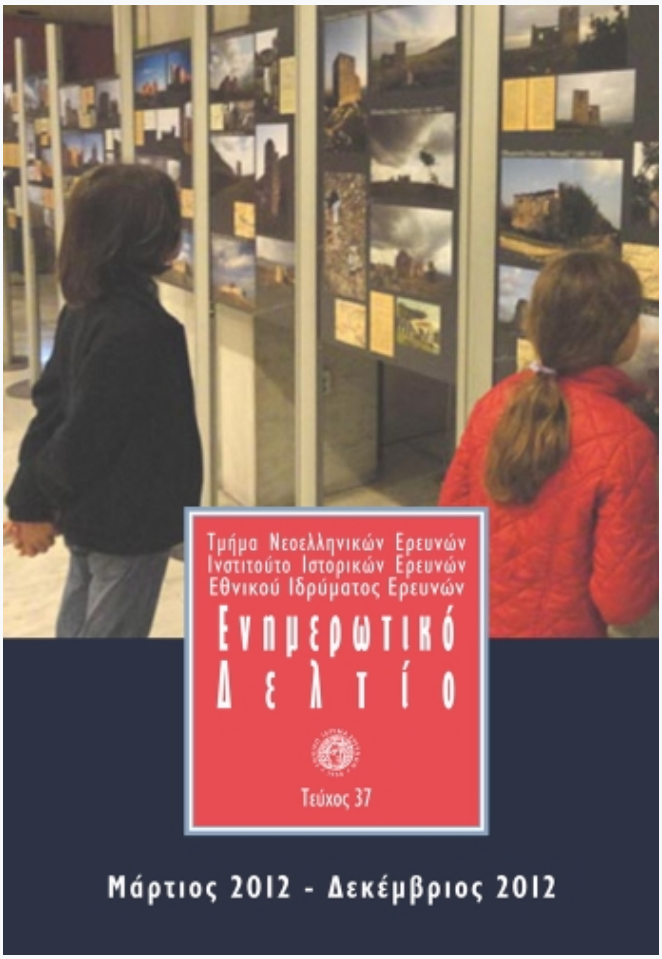
Ενημερωτικό Δελτίο

Τόμ. 37 (2012)

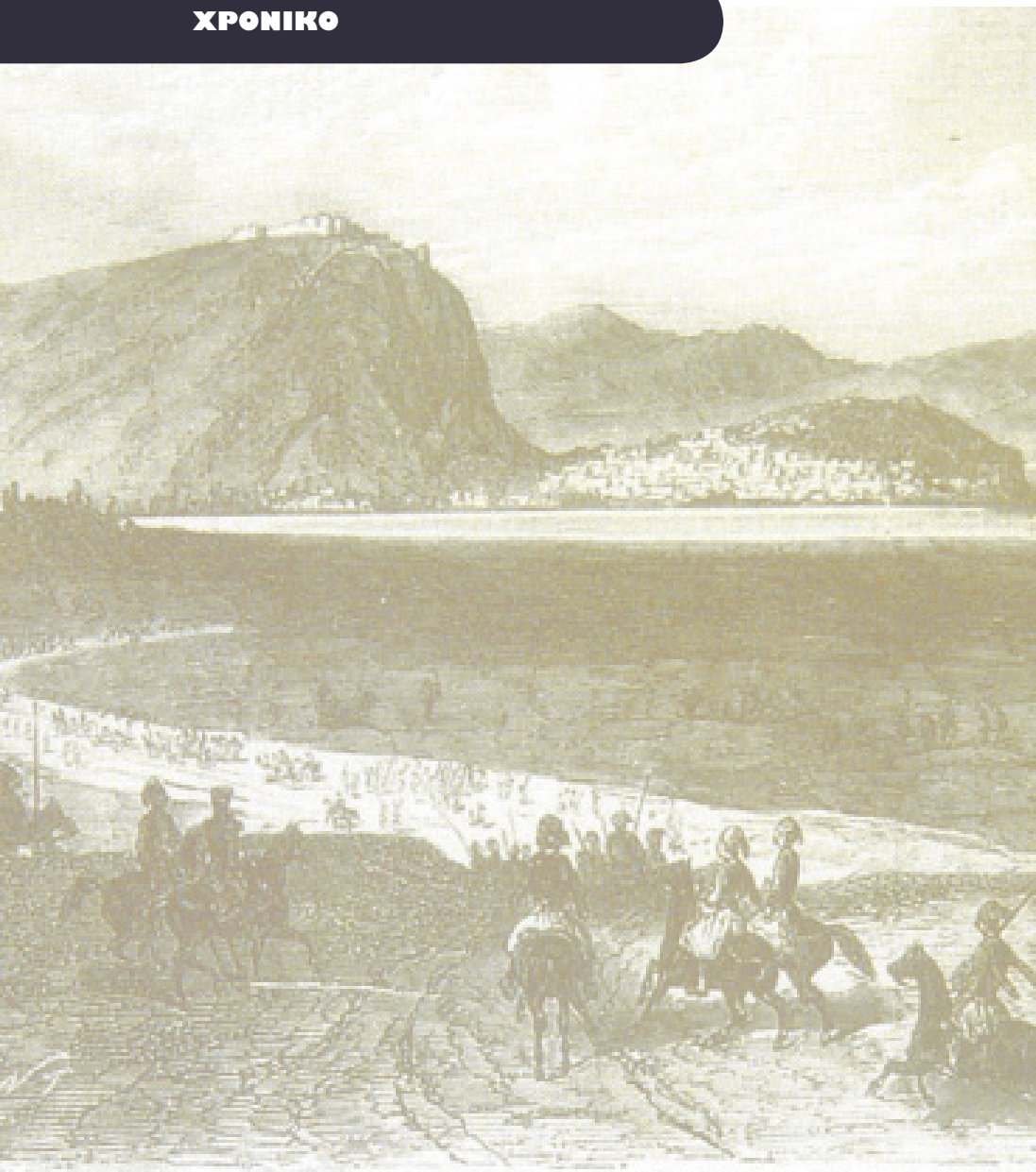

Χρονικό

doi: 10.12681/news.23

Βιβλιογραφική αναφορά:

Χρονικό. (2013). *Ενημερωτικό Δελτίο*, *37*, 82–90. https://doi.org/10.12681/news.23

INVESTISSEMENT DE NAUPLIE (GRÈCE) PAR LES TROUPES ROYALES. — Voir la Revue politique

Διεθνές Συνέδριο
The Patriarchate of Constantinople in Context and Comparison
(Βιέννη, 12-15 Σεπτεμβρίου 2012)

Το Τμήμα Βυζαντινών Ερευνών του Ινστιτούτου Μεσαιωνικών Ερευνών της Αυστριακής Ακαδημίας Επιστημών (Abteilung Byzanzforschung, Institüt für Mittelalterforschung der Österreichischen Akademie der Wissenschaften) διοργάνωσε στη Βιέννη, από τις 12 έως τις 15 Σεπτεμβρίου του 2012, ένα Διεθνές Συνέδριο με άξονα τις έρευνες τις σχετικές με το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως.

Όπως είναι γνωστό, η ομάδα των ερευνητών που εργάζεται στο Τμήμα αυτό, με επικεφαλής τον Christian Gastgeber και συνεργάτες τον Johannes Preiser-Kapeller και μέχρι τινός την Αικατερίνη Μήτσιου, ασχολείται εδώ και χρόνια με τη μελέτη των δύο "ιερών κωδίκων" της βυζαντινής πατριαρχικής γραμματείας, οι οποίοι φυλάσσονται στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Αυστρίας με τις ταξινομικές ενδείξεις Vind. hist. Gr. 47 και 48. Είναι ευνόητη η σημασία των πληροφοριών που μπορούν να αντληθούν από το σημαντικό αυτό τεκμήριο, καθώς αποτελεί τις μόνες πρωτότυπες ενότητες του επίσημου κώδικα του Πατριαρχείου από τη βυζαντινή περίοδο. Τα περιεχόμενα κείμενα έχουν, βέβαια, δημοσιευτεί από τους Fr. Miklosich και Ios. Müller, το σχέδιο όμως του H. Hunger να επανεκδοθούν τα κείμενα αυτά συνεχίστηκε με ευλάβεια από τους O. Kresten, J. Koder, M. Hinterberger, E. Kislinger, Carolina Cupane κ.ά. και τώρα από τους διοργανωτές του Συνεδρίου. Στο Πρόγραμμα αυτό έχουν πλέον ενταχθεί ως έργα και παράλληλα με την έκδοση, ποικίλες μελέτες αντλημένες από το υλικό των κωδίκων.

Στις εργασίες του Συνεδρίου συμμετείχαν ερευνητικές ομάδες που ασχολούνται με παρόμοια θέματα από τη Γαλλία, τη Βρετανία, Γερμανία, Ελλάδα, Ηνωμένες Πολιτείες, Ιταλία, Λευκορωσία, Ουγγαρία, Ρουμανία και Τουρκία. Εντυπωσιακή εκπροσώπηση, και ευρύτατη η θεματολογία που αναπτύχθηκε. Την Ελλάδα εκπροσώπησαν στο Συνέδριο από το Πανεπιστήμιο Βόλου ο Πάρις Γουναρίδης και από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών τα Προγράμματα του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών που το ερευνητικό τους αντικείμενο συνδέεται, άμεσα ή έμμεσα, με ζητήματα σχετικά με το Πατριαρχείο. Από το Πρόγραμμα "Αρχειακές,

Παλαιογραφικές και Διπλωματικές Έρευνες" μίλησαν ο Κρίτων Χρυσοχοΐδης, η Μαρία Γερολυμάτου και ο Νίκος Μελβάνι.

Τα δύο Προγράμματα του ΚΝΕ που ασχολούνται άμεσα με τον θεσμό του Πατριαρχείου μετά την Άλωση, "Ο Θεσμός του Πατριαρχείου" και τα "Αρχεία Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως" συμμετείχαν με εισηγήσεις από τη Μάχη Παΐζη-Αποστολοπούλου, που μίλησε για την "Έννοια του πιστού αντιγράφου, του "ίσου", στον επίσημο κώδικα», τον Δημήτρη Αποστολόπουλο, που ανακοίνωσε μια νέα πηγή η οποία δίνει λύση στο ερώτημα που εκκρεμούσε, ποιος ήταν «Ο τρίτος πατριάρχης μετά την Άλωση», ενώ η Γιούλη Ευαγγέλου παρουσίασε «Νέα στοιχεία σχετικά με τις οικονομικές καταβολές των μοναστηριών προς το Πατριαρχείο». Στην τελευταία συνεδρία, έγινε ευρεία συζήτηση και εξετάστηκαν οι προϋποθέσεις προκειμένου να δημιουργηθεί έδαφος συνεργασίας μεταξύ των ερευνητικών προγραμμάτων που εκπονούνται στις χώρες που συμμετείχαν στην ενδιαφέρουσα αυτή Συνάντηση.

Στο πλαίσιο του συνεδρίου, οι σύνεδροι επισκέφθηκαν στο γραφικό Schallaburg την Έκθεση «Das Goldene Byzanz und der Orient».

Μάχη Παΐζη-Αποστολοπούλου

Επιστημονικό Συμπόσιο
Ναυπλιακή Επανάσταση 1862: Εορτασμός 150 χρόνων.
(Ναύπλιο, 12-14 Οκτωβρίου 2012)

Ο Δήμος Ναυπλιέων ανακήρυξε το 2012 έτος εορτασμού των 150 χρόνων της Ναυπλιακής Επανάστασης και οργάνωσε ποικίλες εκδηλώσεις σε όλη τη διάρκεια του 2012 που συνεχίζονται και στην αρχή του 2013. Ανάμεσα σ' αυτές ήταν και το Επιστημονικό Συμπόσιο που οργανώθηκε στο Ναύπλιο, στο Βουλευτικό, από τις 12 ως τις 14 Οκτωβρίου 2012, με την ευθύνη της Οργανωτικής Επιτροπής του εορτασμού, που πλαισιώθηκε από ακούραστους και αποτελεσματικούς εθελοντές.

Η Επιστημονική Επιτροπή, την οποία συντόνισε ο Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, καθόρισε τον Μάρτιο του 2012 τη θεματική του Συμποσίου, συνδυάζοντας τα αιτούμενα του εορτασμού με τις επιστημονικές διαθεσιμότητες, για να προκύψουν εκείνοι που θα μπορούσαν να αναλάβουν την έρευνα θεμάτων που εντάσσονταν στο επιστημονικό πλαίσιο του Συμποσίου. Στόχος ήταν να παρουσιαστούν πρωτότυπες ανακοινώσεις, και ύστερα να δημοσιευθούν στα Πρακτικά του Συμποσίου ως άρτιες μελέτες, προκειμένου να ερευνηθεί η Ναυπλιακή Επανάσταση ως ιστορικό γεγονός που εξέφρασε τις συνειδητοποιήσεις, τις επιθυμίες και τις ελπίδες της ελληνικής κοινωνίας και ιδιαίτερα της ναυπλιακής για απεγκλωβισμό από τα πολιτικά και εθνικά αδιέξοδα που είχε δημιουργήσει το καθεστώς του Όθωνα και η επιβολή δημοκρατικών και συνταγματικών μεταρρυθμίσεων, στο πλαίσιο των οποίων θα αναζητούνταν δρόμοι για την ανόρθωση της χώρας. Το στρατιωτικό κίνημα του 1862 απέκτησε πολιτική

νομιμοποίηση χάρη στη συμμετοχή της ναυπλιακής κοινωνίας και ηθική αναγνώριση και δικαίωση χάρη στην εμμονή των κατοίκων του στις διακηρυγμένες αρχές, ακόμη και μετά τη στρατιωτική αποτυχία, τους νεκρούς και τον αποκλεισμό.

Για να φωτιστούν καλύτερα οι κοινωνικές, οικονομικές και ιδεολογικές προϋποθέσεις που επέτρεψαν την ενεργό συμμετοχή του Ναυπλίου στην Επανάσταση, κρίθηκε απαραίτητο να ερευνηθεί ολόκληρη η οθωνική περίοδος του Ναυπλίου και της Αργολίδας, όσο γίνεται σφαιρικότερα, και να φωτιστούν καίριες πτυχές της ζωής αυτής της τριακονταετίας (1833-1862) που προηγήθηκε της Ναυπλιακής Επανάστασης.

Οκτώ από τις εικοσιτέσσερις ανακοινώσεις του Συμποσίου αναφέρθηκαν στη Ναυπλιακή Επανάσταση παρουσιάζοντας την ευρωπαϊκή και την ελληνική συγκυρία και την Ναυπλιακή Επανάσταση γενικά, αλλά και ειδικότερα σε σχέση με την πόλη και την κοινωνία του Ναυπλίου. Έγινε η αναφορά στη στρατιωτική πτυχή της Επανάστασης, που είναι και η λιγότερο φωτισμένη πλευρά της, και στην επέκταση και τις συνέπειές της καθώς και στην παράλληλη εξέγερση της Ερμούπολης.

Οι ανακοινώσεις για το Ναύπλιο και την Αργολίδα στα χρόνια του Όθωνα (1833-1862) ήταν 16. Στις μεταβολές στη δημογραφία, στη διοίκηση και στις υποδομές αναφέρθηκαν 8. Τις οικονομικές παραμέτρους της εποχής εξέτασαν 4, ενώ οι τελευταίες 4 αναφέρθηκαν στις εκπαιδευτικές και τις πολιτισμικές πραγματικότητες.

Ο Δήμος Ναυπλιέων εξασφάλισε τη δαπάνη για την έκδοση των *Πρακτικών* του Επιστημονικού Συμποσίου και με φορέα υλοποίησης το Πνευματικό Ίδρυμα «Ιωάννης Καποδίστριας» θα εκδοθούν το 2013 ως τόμος του περιοδικού *Ναυπλιακά Ανάλεκτα*.

Όπως ήταν φυσικό, ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής θύμισε στους συνέδρους, κατά την εναρκτήρια συνεδρία, την παλιά συνεργασία του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του ΕΙΕ με τον Δήμο Ναυπλιέων:

Επιτρέψτε μου, τελειώνοντας, να αναφερθώ σε μια από τις συλλογικές δράσεις του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, με τρεις αποστολές στο Ναύπλιο το 1979, το 1980 και το 1981: 11, νέοι ερευνητές τότε, εντοπίσαμε, καταγράψαμε και καταλογογραφήσαμε το υψηλής πληρότητας Δημοτικό Αρχείο Ναυπλίου και το 1984 κυκλοφόρησε σε βιβλίο το Ευρετήριό *του, το οποίο ήταν το πρώτο στο είδος του και γνώρισε καλή υποδοχή, βοηθώντας από τότε όσους σχεδίασαν και πραγματοποίησαν τέτοια έργα. Στην εισαγωγή του βιβλίου υπήρχε σχέδιο ερευνητικού προγράμματος οκτώ σημείων για την ιστορία του Ναυπλίου. Μερικοί από εκείνους τους 11 ερευνητές-ταξινόμους*

συγκέντρωσαν, παράλληλα με την ταξινόμηση, υλικό για θέματα που τους ενδιέφεραν. Κάποιοι έφτασαν αργότερα στη δημοσίευση μελετών. Το όλο σχέδιο δεν βρήκε ποτέ το δρόμο προς την πραγματοποίηση. Τρεις από εκείνους τους ερευνητές είμαστε παρόντες απόψε και ανακοινώνουμε για θέματα που μας ενδιέφεραν και τότε και αναγράφονταν στο ερευνητικό σχέδιο. Είναι και κάποιοι ακόμα που δεν μπόρεσαν να έλθουν αλλά ακόμα παλεύουν με τα φωτοτυπημένα ναυπλιώτικα έγγραφα και τις σημειώσεις τους και πάντα ελπίζουν, κι αυτοί κι εμείς, να τα δημοσιεύσουν.

Προέκταση του Συμποσίου θεωρήθηκε η Επιστημονική Συνάντηση, που συνοργάνωσε το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του ΕΙΕ με τον Δήμο Ναυπλιέων, στις 21 Νοεμβρίου 2012, για να μετάσχει και η πρωτεύουσα Αθήνα στον ετήσιο εορτασμό. Τη Συνάντηση, με τέσσερις ανακοινώσεις συνέδρων που πήραν μέρος και στο Συμπόσιο, παρακολούθησε κυρίως η οργανωμένη ναυπλιακή παροικία του πολεοδομικού συγκροτήματος της πρωτεύουσας.

Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης

Συνέδριο

Λέσβος 1912. Από την οθωμανική στην ελληνική επικράτεια

(Μυτιλήνη, 8-10 Νοεμβρίου 2012)

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 100 χρόνων από την ενσωμάτωση της Λέσβου στο ελληνικό κράτος, οργανώθηκε στη Μυτιλήνη (Δημοτικό Θέατρο), στις 8-10 Νοεμβρίου 1912, διεθνές επιστημονικό συνέδριο με συνδιοργανωτές την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (βασικός χρηματοδότης της εκδήλωσης), τον Σύνδεσμο Φιλολόγων Νομού Λέσβου, την Εταιρεία Λεσβιακών Μελετών και την Εταιρεία Αιολικών Μελετών.

Κύριος σκοπός του Συνεδρίου, σύμφωνα με το κείμενο της προκήρυξής του, υπήρξε η πραγμάτωση νέων προσεγγίσεων, επί τη βάσει των διαθέσιμων τεκμηρίων, με επίκεντρο το γεγονός της κατάληψης του νησιού από τα ελληνικά στρατεύματα (8 Νοεμβρίου - 8 Δεκεμβρίου 1912), τις προϋποθέσεις υποδοχής από τον ελληνικό πληθυσμό και τις συνέπειές της κατά τη δεύτερη δεκαετία του 20ού αιώνα. Το πεδίο της έρευνας και των προσεγγίσεων, πάντα σύμφωνα με την προκήρυξη του Συνεδρίου, περιλαμβάνει με άξονα πάντοτε το τοπικό, την οθωμανική κλίμακα, το ελληνικό αλλά και το ευρωπαϊκό περιβάλλον στη συγκεκριμένη συγκυρία.

Όπως συνήθως συμβαίνει σε παρόμοιες εκδηλώσεις, κάποιες από τις επιμέρους στοχεύσεις του Συνεδρίου, σύμφωνα πάντοτε με τις επιστημονικές διαθεσιμότητες όπως αυτές υλοποιούνται μέσω των ανακοινώσεων, πλαισιώθηκαν με ικανοποιητικό τρόπο, ενώ για άλλες η σχετική πλαισίωση υπήρξε μικρότερης κλίμακας. Συγκεκριμένα, πολλές –και ήταν περίπου αναμενόμενο αυτό– υπήρξαν οι ανακοινώσεις οι σχετικές με το καθαυτό πολεμικό γεγονός της αποβίβασης (8 Νοεμβρίου) του ελληνικού στρατού στο νησί και τα γεγονότα που αυτή

πυροδότησε έως την παράδοση του τουρκικού στρατού (8 Δεκεμβρίου 2012) μετά από την τριήμερη μάχη του Πλακάδου. Στο διάστημα αυτό, και καθώς το μισό νησί τελούσε ακόμα υπό τουρκική κατοχή, επικράτησαν συνθήκες εκατέρωθεν βίας, που αποτυπώθηκαν με την ονομασία «Φόβια» και για την οποία κάθε χωριό της κεντρικής, βορειοανατολικής και βορειοδυτικής Λέσβου έχει τις δικές του αφηγήσεις, γεγονός το οποίο παρουσιάστηκε σε 10 περίπου ανακοινώσεις. Στοιχεία για το αμέσως προ της απελευθέρωσης διάστημα της οθωμανικής κατάκτησης τόσο στο κοινωνικο-πολιτικό όσο και στο πολιτισμικό επίπεδο προέφεραν 8 ανακοινώσεις ενώ άλλες 6 αναφέρθηκαν σε ζητήματα που ακολούθησαν την ενσωμάτωση της Λέσβου και τα οποία είχαν σχέση είτε με την παγίωση του πολιτικού καθεστώτος των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου είτε, και κυρίως, με κινήματα ιδεών (Λεσβιακή Άνοιξη). Σημειώνουμε ότι από το Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών συμμετείχαν 4 ερευνητές (Ευγενία Δρακοπούλου, Σοφία Ματθαίου, Παναγιώτης Δ. Μιχαηλάρης, Ουρανία Πολυκανδριώτη), ενώ τα συμπεράσματα του Συνεδρίου συνόψισε με την τελευταία παρέμβασή της η καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου Μαρία Σταματογιαννοπούλου.

Όπως παγίως σχεδόν συμβαίνει με τον απολογισμό επιστημονικών γεγονότων, η σχετική αφήγηση αρχίζει και τελειώνει ακριβώς με την επισήμανση επιστημονικών στοιχείων, την παραγωγή νέας γνώσης και τον προβληματισμό που αναπτύσσεται ή δεν αναπτύσσεται μέσω της συζήτησης που ακολουθεί τις ανακοινώσεις.

Ωστόσο, θέλω να κλείσω το Χρονικό του Συνεδρίου αυτού με κάποιες άλλου τύπου επισημάνσεις. Η πρώτη έχει να κάνει με τις απαράδεκτες παρεμβάσεις που προκάλεσε κόμμα του ελληνικού Κοινοβουλίου εξαιτίας της παρουσίας Τούρκων ιστορικών σε συνέδριο που φιλοδόξησε να είναι διεθνές, παρεμβάσεις που ανακαλούν το επίπεδο πρόσληψης του ιστορικού λόγου από μερίδα του

πολιτικού προσωπικού και την άμεση επίδραση στα πρόσωπα που αρθρώνουν ένα λόγο στις τοπικές κοινωνίες. Η δεύτερη είναι ότι το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, για δεύτερη φορά (είχε προηγηθεί το Συνέδριο *Μυτιλήνη και Κυδωνίες. Μια αμφίδρομη σχέση στο βορειοανατολικό Αιγαίο*, που οργανώθηκε στη Μυτιλήνη από το ΚΝΕ/ΕΙΕ, την Εταιρεία Λεσβιακών Μελετών και το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών τον Οκτώβριο του 2003), δεν ανταποκρίνεται στο κάλεσμα για συμμετοχή σε διαδικασίες που κανονικά εμπίπτουν στον κύκλο των δραστηριοτήτων του. Τέλος, η τρίτη επιζητεί να επισημάνει τη λεβεντιά και τη σθεναρή υπέρ του Συνεδρίου στάση που επέδειξε ο Περιφερειάρχης Β. Αιγαίου κ. Αθανάσιος Γιακαλής, η οποία πλαισιώθηκε και σε αδιάλειπτη παρακολούθηση των εργασιών του Συνεδρίου από τον ίδιο καθώς και από τον σεβασμιώτατο μητροπολίτη Μυτιλήνης κ. Ιάκωβο.

Το Συνέδριο πλαισιώθηκε από Έκθεση κειμηλίων από τα γεγονότα και τα πρόσωπα που αναμείχθηκαν στην απελευθέρωση του νησιού καθώς και από την προβολή ντοκιμαντέρ σε σκηνοθεσία Γ. Σκοπετέα και σε σενάριο Στρ. Αναγνώστου, ο οποίος είναι και το πρόσωπο που σήκωσε το βάρος της οργάνωσης του Συνεδρίου –και γνωρίζουμε όλοι τι ακριβώς συνεπάγεται– αλλά επιπλέον αναδέχθηκε και όλο το βάρος της πολεμικής, στην οποία ήδη αναφέρθηκα, βάρος όχι λιγότερο επαχθές από εκείνο που φυσιολογικά προξενεί η οργάνωση ενός Συνεδρίου.

Π. Δ. Μιχαηλάρης

Συνέδριο
Το Άγιον Όρος στα χρόνια της Απελευθέρωσης
(Θεσσαλονίκη, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, 23-25 Νοεμβρίου)

Η Αγιορειτική Εστία, οργάνωσε Επιστημονικό Συνέδριο που αφιερώθηκε, μαζί με άλλες εκδηλώσεις (στρογγυλές τράπεζες, έκθεση φωτογραφίας, έκδοση επετειακού τόμου κ.ά.), στην περίοδο ένταξης του Αγίου Όρους στο ελληνικό κράτος. Στο Ζ' Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα *Το Άγιον Όρος στα χρόνια της Απελευθέρωσης* αναπτύχθηκαν, από τους είκοσι τέσσερις ομιλητές, θέματα τα οποία εντάχθηκαν στις πέντε θεματικές ενότητες του Συνεδρίου που αφορούσαν το ιστορικό πλαίσιο, την εποχή με τα μάτια των μοναχών, την εποχή με τα μάτια των άλλων, την τέχνη και την αρχιτεκτονική. Στη στρογγυλή τράπεζα με θέμα «Ναζαρηνή Ζωγραφική» συμμετείχαν δέκα ομιλητές που μίλησαν για τη θρησκευτική και κοσμική αυτή ζωγραφική που επηρέασε σημαντικά μια περίοδο της αγιογραφικής παραγωγής στο Άγιον Όρος και απετέλεσε σημείο θεολογικών και ιδεολογικών διαφωνιών, ενώ η άλλη στρογγυλή τράπεζα ήταν αφιερωμένη στον Gabriel Millet, στην οποία συμμετείχαν εννέα Έλληνες και Γάλλοι μελετητές του πολύτιμου έργου του Γάλλου βυζαντινολόγου. Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού ενώ παράλληλα με το Συνέδριο διοργανώθηκε, στον εκθεσιακό χώρο της Αγιορειτικής Εστίας,

έκθεση φωτογραφικού υλικού με θέμα *Η Θεσσαλονίκη και το Άγιον Όρος στην ανατολή του 20ού αιώνα*, ως αφιέρωμα στον εορτασμό της διπλής επετείου απελευθέρωσης Θεσσαλονίκης και Αγίου Όρους και εστίαζε στην περίοδο ένταξής τους στο ελληνικό κράτος. Επιλέχθηκαν ανέκδοτα ντοκουμέντα (φωτογραφικά και κινηματογραφικά) από αρχεία της Ελλάδας αλλά και του εξωτερικού (Γαλλία και Ρωσία) που αφορούσαν θέματα ιστορικά, αρχαιολογικά, καλλιτεχνικά ανθρωπογεωγραφικά κ.ά. Παράλληλες δράσεις της Αγιορειτικής Εστίας με αφορμή το Συνέδριο είναι η έκδοση επετειακού τόμου με θέμα *Το Άγιον Όρος στα χρόνια της Απελευθέρωσης*, που περιλαμβάνει δεκατρία πρωτότυπα επιστημονικά κείμενα που καλύπτουν τις σημαντικότερες πτυχές της ζωής της μοναστικής πολιτείας των αρχών του 20ού αιώνα, η φωτοαναστατική επανέκδοση του έργου του Βρετανού περιηγητή Athlestan Riley, *Athos or the Mountain of the Monks* (Λονδίνο 1887) και μία έκδοση αναμνηστικού φακέλου με τεκμήρια, φωτογραφίες, χαρακτικά και σχέδια σχετικά με τη θεματολογία του Συνεδρίου.

Ιόλη Βιγγοπούλου

Έκθεση – Συμπόσιο
Anatolia Revisited, 1821-1922. Archaeological Exploration and the Legacy of Greece
Picturing Anatolia. The photographs of John Henry Haynes
(Αθήνα, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, 27 Νοεμβρίου 2012 – 20 Ιανουαρίου 2013)

Το Συμπόσιο με θέμα *Anatolia Revisited, 1821-1922. Archaeological Exploration and the Legacy of Greece* πλαισίωσε την Έκθεση με θέμα *Picturing Anatolia. The photographs of John Henry Haynes / Απεικονίζοντας τη Μικρά Ασία. Οι φωτογραφίες του John Henry Haynes* (Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, 27 Νοεμβρίου 2012 – 20 Ιανουαρίου 2013). Επιμέλεια Έκθεσης : Robert Ousterhout και Μαρία Γεωργοπούλου, Επιστημονικοί Συνεργάτες : Ναταλία Vogeikoff-Brogan και Ιόλη Βιγγοπούλου.

Στο Συμπόσιο αναπτύχθηκαν από τους ομιλητές τα παρακάτω θέματα : Maria Georgopoulou, *Constituting a Contemporary History Collection at the Gennadius Library* ♦ Ioli Vingopoulou, *Travelers in the Seven Churches of Asia Minor* ♦ Yian-

nis Papadopoulos, *The Anatolian Protestant Greeks in a Local and Global Perspective: the Evolution of a Splinter Group to a Transnational Community* ♦ Stavros Anestidis, *The Preservation and Treatment of the Collective Memory of Asia Minor Hellenism: Centre for Asia Minor Studies* ♦ Anna Ballian, *The Greek-Orthodox Population of Anatolia: the Evidence of Art Objects* ♦ Ioanna Petropoulou, *The Ideal of Greek Antiquity in the Christian East (19th century)* ♦ Jack Davis, *A Call of Humanity for Light: The American School in Asia Minor, 1883-1922* ♦ Natalia Vogeikoff-Brogan, *The Birth of the Gennadius Library Archives: An Important Gift from the Dardanelles.*

Την Έκθεση παρουσίασε σε εξηντάλεπτη ομιλία ο καθηγητής Robert Ousterhout, με θέμα *John Henry Haynes and the Beginning of American Archaeological Photography.*

Στην Έκθεση παρουσιάζονται οι αρχαιολογικές φωτογραφίες στις εξερευνήσεις στη Μικρά Ασία κυρίως του πρωτοπόρου στον κλάδο της αρχαιολογικής φωτογραφίας John Henry Haynes (1849-1910). Η ίδρυση της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών στην Αθήνα, το 1881, σηματοδοτεί την αμερικανική πολιτιστική παρουσία στην ανατολική Μεσόγειο και ο Haynes ήταν ο φωτογράφος των ανασκαφικών δραστηριοτήτων στην Άσσο, στη Νιπούρ κ.ά. Από το 1884 και έως το 1887 ο Haynes ταξίδεψε σε ολόκληρη σχεδόν τη Μικρά Ασία φωτογραφίζοντας περιοχές ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Οι περίπου εξήντα φωτογραφίες του Haynes που εκτίθενται αντιπαραβάλλονται με χαρακτικά και σχέδια από σπάνιες εκδόσεις περιηγητικών έργων (κυρίως του 18ου και 19ου αιώνα) από τις συλλογές της Γενναδείου Βιβλιοθήκης καθώς και με υλικό από τα αρχεία της ΑΣΚΣΑ τα οποία ζωντανεύουν τον κόσμο της Μικράς Ασίας τόσο στο αρχαιολογικό όσο και στο οικιστικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Με άξονα τη βιογραφία του Haynes, οι φωτογραφίες του για τις περιοχές Άσσο, Κωνσταντινούπολη, Φρυγία, Καππαδοκία, Πισιδία, Ικόνιο, Χαττούσα, Binbirkilise συνοδεύονται με λεπτομερή επεξηγηματικά κείμενα καθώς και χάρτες, σχέδια, κατόψεις και χαρακτικά από εκδόσεις ταξιδιωτικών έργων ενώ υπάρχουν και θεματικές ενότητες με φωτογραφικό και αρχειακό υλικό που αφορούν την παραμονή του Haynes στην Αθήνα, τις ανασκαφές του Ερρίκου Σλήμαν στην Τροία και τις ανασκαφές στην Κολοφώνα (1919-1922) και στις Σάρδεις (1910-1914, 1922) της Αμερικανικής Σχολής.

Ιόλη Βιγγοπούλου